

GEMEENTERAAD - VOORSTEL

OPSCHRIFT

Vergadering van 15 september 2015

Onderwerp:

Stand van Zaken Lokale Educatieve Agenda - Ter kennisname

Beknopte samenvatting:

Onze gemeente heeft in samenwerking met onderwijs en kinderopvang in onze gemeente een Lokale Educatieve Agenda opgesteld. Om het jaar informeren we onze gemeenteraad over de stand van zaken. Bijgevoegde brief voorziet hierin.

INFO BIJ HET BESLUIT

Besluit nummer: 2015_Raad_00139

Bestemd voor:

- Commissie Samenleving

Afdeling/team: Samenleving — Maatschappelijke Ontwikkeling

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

Volgende bijlagen worden bijgevoegd:

- Lokale Educatieve Agenda 2012 - 2015
- Raadsbrief LEA

MOTIVERING

Beslist het volgende:

VOORSTEL

Besluitpunt 1:

De raad neemt de brief voor kennisgeving aan.

Aan de Raad van de gemeente Terneuzen

contactpersoon: mw. S. Goossen
ons kenmerk : 160780
e-mail : s.goossen@terneuzen.nl
verzonden :

Terneuzen,

Betreft: Stand van Zaken Lokale Educatieve Agenda (LEA)

Geachte Raad,

In de Lokale Educatieve Agenda (LEA) hebben wij samen met onze partners gezamenlijke speerpunten en doelstellingen vastgelegd op het gebied van het lokale onderwijsbeleid.

De LEA staat niet op zichzelf, maar vormt een onderdeel van het overkoepelende Terneuzense jeugdbeleid. De speerpunten en doelstellingen zijn tot stand gekomen in overleg tussen de gemeente Terneuzen, alle schoolbesturen en de besturen van voorschoolse voorzieningen. We hebben in een gezamenlijk overeenkomst de ambitie uitgesproken om vanuit de LEA de krachten te bundelen en capaciteit, voorzieningen en middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Hierbij streven partijen naar een hoogwaardige dienstverlening op het gebied van onderwijs, opvang en zorg aan alle jeugd binnen de gemeente Terneuzen. Alle besturen doen mee op basis van gelijkwaardigheid. Iedere organisatie heeft een eigen verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen.

Zoals toegezegd informeren wij u elke twee jaar met een raadsbrief over de stand van zaken en voortgang. Dit doen wij aan de hand van de in de 'Lokale Educatieve Agenda 2012 – 2015' vastgestelde speerpunten en doelstellingen (zie bijlage).

Stand van zaken en voortgang Lokale Educatieve Agenda 2012 – 2015

1. Het bestrijden van onderwijsachterstanden

In december 2014 hebben wij u een evaluatie van de notitie peuterspeelzaalwerk en VVE aangeboden. Door middel van een raadsbrief hebben wij u toen ook geïnformeerd over de stand van zaken van het gemeentelijk beleid op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De informatie uit deze brief is nog steeds actueel.

Inmiddels heeft het rijk besloten om het rijksbeleid (en de daarbij horende specifieke uitkering) nog een keer te verlengen tot en met 2016. Wij moeten in elk geval regelen, dat doelgroepkinderen (dit zijn kinderen met een risico op onderwijsachterstanden) tegen een lage kostprijs minimaal 10 uur per week gebruik kunnen maken van voorschoolse educatie dat wordt aangeboden in de voorschoolse voorzieningen. De voorschoolse educatie moet voldoen aan een aantal kwaliteitseisen.

We hebben binnen onze gemeente vier schakelklassen, waarin kinderen met een onderwijsachterstand in een kleine groep een aantal uur per week extra ondersteuning krijgen.

In de zomer van 2015 heeft de pilot zomerschool gemeente Terneuzen plaatsgevonden. De zomerschool is bedoeld voor kinderen die wat extra uitleg en tijd kunnen gebruiken. Op een leuke en leerzame manier krijgen de kinderen extra les in taal, (begrijpend) lezen en rekenen. Ruim 40 kinderen uit groep 4 tot en met 7 van verschillende scholen in onze gemeente hebben drie weken lang deelgenomen. Wij zullen de zomerschool later dit jaar evalueren met de schoolbesturen en een besluit nemen over de voortzetting.

Volwasseneneducatie

Per 1 januari 2015 zijn wijzigingen doorgevoerd in de Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB). Dit heeft op termijn vergaande consequenties voor het gemeentelijk educatiebeleid. Enerzijds wordt de verplichte winkelnering bij het ROC in drie jaar afgebouwd, anderzijds gaan de financiële middelen en verantwoordelijkheid voor educatie naar de contactgemeenten van de arbeidsmarktregio. Voor Zeeland is de gemeente Goes aangewezen als contactgemeente voor educatie. De nieuwe wet schrijft voor dat de arbeidsmarktregio's een regionaal educatieplan opstellen. Hierin moet onder meer het aanbod aan educatie beschreven worden. De wet schrijft voor dat er een voldoende en kwalitatief aanbod in de regio beschikbaar komt met voldoende aandacht voor alle doelgroepen (analfabeten, laaggeletterden en vrijwillige inburgeraars). We hebben besloten om in drie subregio's (Zeeuws-Vlaanderen, Oosterschelderegio en Walcheren) samen te blijven werken bij het uitvoeren van volwasseneneducatie. Op dit moment kiezen we ervoor om de bestaande cursussen te continueren en onderzoeken we hoe we volwasseneneducatie in de toekomst vorm willen geven. De rol die Scalda hierin zal innemen in de toekomst is onderdeel van dit onderzoek.

2. Veiligheid in en om de school

Alle scholen zijn in het bezit van een veiligheidsplan. De scholen hebben nagedacht over alle aspecten van veiligheid in en om de school en daarbij bewust de keuze gemaakt om ergens wel of niet een protocol/regel voor in te stellen. De schoolbesturen geven aan zelf verantwoordelijk te zijn voor uitvoering en het up-to-date houden van de protocollen. Op dit moment onderzoeken we of het nog nodig is om in een overeenkomst verdergaande werkafspraken vast te leggen tussen scholen voor Voortgezet Onderwijs en MBO, politie en gemeente.

3. Bestrijden Voortijdig Schoolverlaten

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) voert in opdracht van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten de Leerplichtwet en de Regionale Meld- en coördinatiefunctie (RMC) uit. Ook behandelen zij aanvragen leerlingenvervoer. Jaarlijks legt het RBL door middel van een rapportage verantwoording af aan u.

Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap heeft in alle 39 RMC-regio's convenanten (2012 – 2015) afgesloten met contactgemeenten en scholen voor voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroepsonderwijs (MBO). Recent zijn deze convenanten voor de duur van een jaar verlengd. Landelijke doelstelling is, dat er in 2016 nog maximaal 25.000 (nieuwe) voortijdig schoolverlaters mogen zijn. Dit betekent in de praktijk een gemiddeld uitvalpercentage van 2%. Wij hebben in onze Lokale Educatieve Agenda dezelfde doelstelling vastgelegd. Scholen krijgen een (prestatie)subsidie om dit te bereiken. Uit de voorlopige cijfers over het schooljaar 2013 – 2014 blijkt, dat in onze gemeente het uitvalpercentage 1,9 % bedraagt.

De subsidie die het rijk beschikbaar stelt (deels in de vorm van een vaste voet, deels in de vorm van een prestatiesubsidie), wordt door VO en MBO in afstemming met de gemeenten ingezet op de volgende maatregelen:

1. Overgang VO – MBO

Het gaat dan om loopbaanoriëntatie en begeleiding, (warme) overdracht van leerlingen.

2. Verzuimaanpak 18+

Veel uitvallers zijn niet meer leerplichtig. Het RBL en het MBO werken samen om als deze leerlingen verzuimen met ze in gesprek te gaan. Schoolverzuim is vaak een eerste signaal voor dreigende schooluitval.

3. Plusvoorzieningen

Het gaat hier met name om maatwerktrajecten.

4. Aanpak kwetsbare jongeren (met ingang van 2015 – 2016)

Op korte termijn gaat het hierbij om de inzet van een jobhunter op scholen voor praktijkonderwijs en MBO niveau 1 en 2. De jobhunter helpt de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt/dagbesteding nog verder te verbeteren.

4. *Zorg in en om de school*

In 2014 hebben we samen met de gemeenten Sluis en Hulst Op Overeenstemming Gericht Overleg gevoerd met de Zeeuws-Vlaamse schoolbesturen over onze jeugdnota.

Op dit moment vinden door de transitie op het gebied van passend onderwijs en jeugdhulp grote veranderingen plaats. We hebben er samen met onze schoolbesturen voor gekozen om de bestaande structuren voor de afstemming van onderwijs en zorg de eerste periode zo veel mogelijk in stand te houden en voor een 'zachte landing' te zorgen.

Nu de transitie heeft plaatsgevonden is het tijd om komend schooljaar te starten met de gesprekken over de transformatie (vernieuwing). In samenwerking met het onderwijs (waarbij het uiteindelijk model voor samenwerking kan verschillen voor voorschoolse voorzieningen, basis-, voortgezet-, speciaal- en middelbaar beroeps onderwijs) zullen we komend schooljaar bekijken hoe we de onderwijs-zorgstructuur het best kunnen vormgeven.

Het gesprek hierover vindt zowel op lokaal als regionaal niveau plaats, afhankelijk van het voedingsgebied van een school of schoolbestuur.

Uitgangspunt is: we behouden wat goed is en veranderen wat beter kan. We gooien dan ook niet zomaar de bestaande preventieteams, zorgadviesteams en de inzet van schoolmaatschappelijk werk overboord. We zetten in op preventie door vroegtijdig signaleren en samenwerken met voorschoolse voorzieningen en onderwijs. We betrekken belangrijke partners als het CJG, RBL en Aan-z in het proces. We houden rekening met belangrijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en de gemeentelijke transitie, zoals de ontwikkeling van Integrale Kindcentra en het wijkgericht werken.

Punt van aandacht bij het maken van afspraken is het 'grijze gebied' voor een deel van de ondersteuning die op school wordt geboden. Uit de wetgeving blijkt in sommige gevallen onvoldoende wat de grens is tussen de (financiële) verantwoordelijkheid van schoolbesturen in het kader van passend onderwijs en onze gemeentelijke verantwoordelijkheden op het gebied van jeugdhulp.

5. *Brede School*

In juni van dit jaar heeft u door middel van een raadsbrief kennis kunnen nemen van de stand van zaken van de locatieplannen brede school. Daarbij hebben wij aangegeven dat er verschillen zijn te zien in de uitwerking van de doelstellingen naar activiteiten, maar dat deze verschillen de locaties juist typeren.

Komende periode zullen we het brede schoolbeleid evalueren. Binnen dit proces zullen we samen met de betrokken partijen ervaringen uitwisselen en nieuwe inzichten delen. De focus zal onder andere liggen op het aanscherpen van de visie op brede schoolbeleid, het versterken van de relatie tussen doelen en middelen, zorgen voor kwaliteit, sturing op professionaliteit en het bevorderen van deelname aan activiteiten. Het streven is om per schooljaar 2016/2017 eventuele aanpassingen in het beleid door te voeren.

6. Passend Onderwijs

Met ingang van 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht. De Zeeuws-Vlaamse samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben Op overeenstemming Gericht Overleg gevoerd met de drie gemeenten over het ondersteuningsplan dat elk samenwerkingsverband moet opstellen.

In het ondersteuningsplan hebben we onder andere intentieafspraken gemaakt over de manier waarop we de afstemming tussen passend onderwijs – jeugdhulp en leerlingenvervoer willen vormgeven. Ook staat erin hoe we thuiszitters in het onderwijs in beeld krijgen en hoe de verantwoordelijkheden liggen op het gebied van onderwijshuisvesting in relatie tot passend onderwijs. Net voor de zomervakantie hebben we als uitwerking van het ondersteuningsplan een protocol thuiszitters vastgesteld. Zowel in het basis- als voortgezet onderwijs worden we als gemeente betrokken bij de jaarlijkse gesprekken met de onderwijsinspectie over de uitvoering van de ondersteuningsplannen passend onderwijs.

7. Huisvesting

Door de fors teruglopende leerlingaantallen en de toenemende leegstand in schoolgebouwen ontstaan exploitatietekorten. Dit komt omdat de rijksvergoeding is gebaseerd op het aanwezige leerlingaantal. Onderwijskwaliteit blijkt in kleine scholen lastiger te garanderen dan in grote scholen. Met deze wetenschap hebben schoolbesturen voortvarend een fusietraject ingezet waarbij kleine scholen zijn samengevoegd tot grotere, goed exploiterbare eenheden. De leegkomende schoolgebouwen komen in eigendom terug naar de gemeente. In alle gevallen streven wij naar een passende herbestemming.

De rijksbijdrage voor het buitenonderhoud is in 2015 overgeheveld van de gemeenten naar de schoolbesturen. Schoolbesturen zijn nu verantwoordelijk zijn voor het totale onderhoud van hun schoolgebouwen. Omdat de brede schoolgebouwen in eigendom zijn bij de gemeente, zijn we met de schoolbesturen in overleg over een passende werkwijze voor het onderhoud van brede schoolgebouwen. In september maken wij hierover sluitende afspraken.

8. Teruglopende leerlingaantallen

Het bieden van een passend antwoord op de teruglopende leerlingenaantallen in onze regio is een belangrijk onderwerp op de lokale en regionale educatieve agenda. Het doel is om een duurzaam evenwicht te vinden tussen onderwijskwaliteit, nabijheid/bereikbaarheid en diversiteit aan de ene kant en financiële toekomstbestendigheid aan de andere. Er lopen verschillende trajecten. Tot het eind van vorig schooljaar speelde de Onderwijsautoriteit Zeeland (OAZ) een belangrijke rol in de ondersteuning van de trajecten op Zeeuws en regionaal niveau.

Voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs

Al in 2013 hebben schoolbesturen (met uitzondering van de reformatorische scholen), Zeeuws-Vlaamse gemeenten en voorschoolse voorzieningen gezamenlijk de volgende ambitie geformuleerd:

1. Het creëren van een toekomstbestendige voorzieningenstructuur voor opvang van en onderwijs aan kinderen van 0-12 jaar binnen Zeeuws-Vlaanderen;
2. Het bewerkstelligen van een aantrekkelijk aanbod/programma voor 0-12 jarigen dat
  - a. bijdraagt aan een optimale ontwikkeling van kinderen, en
  - b. daardoor ook een programmatisch en financieel aantrekkelijk alternatief vormt voor de gratis school/kinderopvang in Vlaanderen

Eind 2014 hebben wij u door middel van een raadsbrief uitgebreid geïnformeerd over dit traject. We informeren u nu over de ontwikkelingen die na die tijd hebben plaatsgevonden.

De staatssecretaris heeft inmiddels formeel gereageerd op het verzoek van de schoolbesturen om financiële obstakels om te fuseren weg te nemen en om beleidsruimte te geven om uit eigen middelen te mogen investeren in startgroepen. De fusiecompensatieregeling is in Zeeuws-Vlaanderen een jaar eerder (dus met terugwerkende kracht) ingevoerd dan in de rest van het land. In de praktijk betekent dit dat al gefuseerde scholen voor de resterende periode 100% van de fusiemiddelen krijgen (in plaats van afbouw) en dat de regeling een jaar langer doorloopt. Daarnaast staat de staatssecretaris toe, dat schoolbesturen fusiemiddelen inzetten voor het aanbod aan 3-jarigen die staan ingeschreven bij de voorschoolse voorzieningen (peutergroepen, kinderopvang). We krijgen volgend schooljaar een landelijke subsidie waarmee we een procesbegeleider kunnen inhuren om het traject verder te begeleiden in Zeeuws-Vlaanderen.

In onze gemeente hebben we in de afgelopen jaren al een aantal belangrijke stappen gezet. Na de verplaatsing van twee scholen uit Reuzenhoek en Zaamslag naar Othene en fusies in Biervliet, Sluiswil en Terneuzen (De Piramide met De Kameleon) heeft in 2014 een fusie plaatsgevonden tussen r.k.b.s. Op de Hoogte en o.b.s. De Zuidlandschool. Op 1 augustus 2015 worden de volgende basisscholen opgeheven als gevolg van fusies:

1. r.k.b.s. Canisiusschool in Zuiddorpe; fusie met r.k.b.s. De Vlaswiek in Koewacht
2. r.k.b.s. De Sasse Vaart in Sas van Gent; fusie met o.b.s. Prins Fredrik Hendrikschool
3. r.k.b.s. De Zeemeeuw in Terneuzen; fusie met p.c.b.s. De Stelle in Terneuzen
4. p.c.b.s. Oranje Nassauschool in Sluiswil: fusie met r.k.b.s. Het Mozaïek
5. r.k.b.s. De Zeester in Philippine; fusie met o.b.s. De Stelle in Philippine

In Zuiddorpe verdwijnt de enige basisschool uit het dorp. In de overige kernen blijft basisonderwijs aanwezig.

Voorschoolse voorzieningen in onze gemeente zijn in gesprek met elkaar. Deze gesprekken zijn gericht op samenwerking en afstemming.

We stellen vast, dat er in onze gemeente nog enkele vraagstukken liggen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de wijk Zeldenrust waar alle drie de scholen kampen met een groot ruimteoverschot en in Hoek, waar nog twee scholen zijn, maar waar de leerlingenaantallen in de afgelopen jaren aanzienlijk afgenomen zijn.

Verder ligt in de komende jaren de focus op ontwikkeling van Integrale Kindcentra en de functie van deze kindcentra in de wijk of kern. Hierbij kijken we naar de samenhang met de gemeentelijke verantwoordelijkheden op verschillende terreinen, zoals de bredeschoolontwikkeling, jeugdhulp, volksgezondheid en dergelijke.

We gaan in Sas van Gent een pilot uitvoeren met een startgroep. Peuters uit het postcodegebied van Sas van Gent mogen 5 ochtenden per week naar deze startgroep komen. In deze peutergroep wordt vanzelfsprekend ook uitvoering gegeven aan VVE. Ouders betalen daarvoor ouderbijdrage voor maximaal 2 dagdelen per week. Met de inzet van de startgroep hopen we meer kinderen aan de Zeeuws-Vlaamse voorzieningen voor voorschoolse educatie en onderwijs te binden, onderwijsachterstanden te voorkomen en de verbinding met het preventieve jeugdbeleid van onze gemeente te versterken.

Voortgezet onderwijs en MBO

Ook het Voortgezet Onderwijs (VO) en Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) zetten belangrijke stappen,

In het VO en MBO spelen drie ontwikkelingen op elkaar in: teruglopende leerlingaantallen, de dalende leerlingaantallen in het VMBO (havoïsering) en een dalend aantal leerlingen dat kiest voor de richting techniek.

In de afgelopen jaren is door scholen voor VO en MBO in Zeeuws-Vlaanderen en op het niveau van de provincie gewerkt aan de verbetering van loopbaan- en beroepenoriëntatie en het verbeteren van de aansluiting tussen VMBO en MBO (integrale leerlijn).

Vanaf 1 augustus 2017 moet er een Centrum voor Toptechniek (CTT) in Terneuzen staan. Daarbij werken de middelbare scholen, het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven intensief samen. Zeeuws-Vlaamse gemeenten en de provincie leveren ook een bijdrage aan het CTT. De toekomst van het Zeeuws-Vlaamse technisch onderwijs was onzeker. Het aantal leerlingen neemt steeds meer af, ook bij de technische opleidingen en met minder leerlingen zouden de verschillende scholen geen kwalitatieve techniekopleiding meer kunnen geven. Scholen bundelen dus nu hun krachten en gaan vanuit één locatie bijna alle praktijklessen geven. De kwaliteit van het onderwijs is daarbij van groot belang. De vraag van het bedrijfsleven in onze regio naar geschoolde technici scholieren is groot.

Drie schoolbesturen voor Voortgezet Onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen, het Reynaertcollege, SSG De Rede en het Zwincollege zien duurzame, niet-vrijblijvende samenwerking als een noodzakelijke stap om het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen toekomstbestendig te maken. Zij onderzoeken op dit moment de mogelijkheden en meerwaarde van bestuurlijke samenwerking tussen de organisaties in een nog verder te bepalen juridische vorm.

Tot slot

De LEA is niet statisch. Sommige agendapunten staan permanent op de agenda. Er is altijd ruimte voor bijstelling van de Agenda als de situatie hierom vraagt. Zoals inmiddels gebruikelijk is zullen wij u over twee jaar opnieuw informeren over de Lokale Educatieve Agenda.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Terneuzen,

secretaris,

burgemeester,

F.M.L. Lauret RA

J.A.H. Lonink